

Korraldatud jäätmeveost 2012

Peeter Eek
Keskkonnaministeerium
Jäätmeosakonna juhataja

Tallinn
15.02.2012

KESKKONNAMINISTEERIUM

Taustast

Olme-tavajäätmete käitluses oluline 1990-datel asetleidnud erastamine, st Kohalike omavalitsuste väljumine olme-tavajäätmete käitluse korraldamisest – olmejäätmete käitluse teenus otse jäätmevaldajate ja -vedajate vahel

Alates 1990dete lõpust otsene Riiklik vajadus siiski KOVde kordineerivat rolli taastada (liitumine kogumissüsteemiga, liigitikogumine jms)

Üleriigile Jäätmekava 2002 seadis oluliste eesmärkidena:

1) KOVde koostöostruktuuride kaudu olme-tavajäätmete käitluse korraldamise

2) Võimalikult kõigi jäätmevaldajate sidumise kogumissüsteemi

Need kaks eesmärki lähtuvad eesmärgist rakendada Põhja- ja Kesk-Euroopas tüüpilist tugevalt KOVde koostöostruktuuride kaudu toimivat olme-tavajäätmete käitluse mudelit

Korraldatud jäätmevedu – senine rakendus

Esmased konkursid tulnuks korraldada juba 2005 – tegelikult suurem osa peale 2006

Tugev vastuseis, kuna

- 1) KOVde väitel lisaülesanne, sagedased kohtuvaidlused, liitumiskohustutega elanike vastuseises ja pahameel
- 2) J-vedajate poolt, kuna muutis tugevalt senist süsteemi, sundis pakkuma märgatavalt madalamaid teenuse hindu, seega vähendas kasumeid
- 3) varem väljaspool kogumissüsteemi olnud jäätmetekitajate poolt – 'liitumise sund'

Teatud (vaikiv..) toetus, kuna

- 1) keskmisena on teenustasud märgatavalt langenud
- 2) liitumiskohustus on vähendatud vähemalt osa jäätmevaldajate motiivi 'jätmete sokutamiseks' ja koduseks põletamiseks – osa elanikke saab sellest ka hästi aru ja toetab
- 3) kui asjakohaselt korraldatud, toetab liigitikogumist, sh soodsamate liigitikogutud jäätmete teenuse hindadega

Probleemid (I)

Konkursside sagedased vaidlustused

- Jäätmeäittelejate väitel on konkursside lähtetingimused ja/või hindamismetoodikad sageli puudulikud,
 - KOVde vaates on vedajad sageli pahatahtlikud, huvitatud vaid *status quo* säilimisest
- Kohtulahendid on andnud õigust mõlemale poolele, tekkinud kohtupraktika peaks olema ka heaks baasiks, kuidas vältida vigu edaspidiseks

Korraldatud Jäätmeveost vabastamine

- kohati nõrgad jäätmevaldajate registrid
- on esinenud lahkust vabastamisel, sisuliselt on kohati vabastatud kuni 1/3 J-valdajaist, ehk liitumise osas ei erine olukord KOJVe eelnenust...

Probleemid (II)

Üldised korralduslikud küsimused:

- kohati nõrk J-valdajate teavitamine KOJV rakendamisest - tulemuseks arvukad vaidlused, tühisõiduarved jms
- mahutite ja teenuspakettide tingimused (sageli probleemiks ebasobiv miinimumpakett)
- ühismahutite, Jäätmemajade jms vähene kasutamine
- JäätS 66 lg 1'1 (J-valdaja maksab teenustasu KOVle või nende ühendusele) mittekasutamine, kuigi annaks paljudele olemasolevatele probleemidele lahenduse
- liigitikogumise kohati vähene sidumine KOJV süsteemiga

Jäätmeseaduse ja Keskkonnatasude seaduse muudatused 2012+

Kavas analüüs käitluskoha määramise vajadustest ja võimalustest, seosed ka KOJV hangetega

- kuidas KOJV saaks tugevamalt toetada liigitikogumist
- KOVde J-hoolduskulude katmise alternatiivid, koos **saastaja maksab** põhimõtte senisest ulatuslikuma rakendamisega' (näit. Jäätmejaamade käitamise sidumine KOJVga jne)
- KOVde koostööststruktuuride õiguste täpsustamine
- Keskkonnatasude seaduse võimalikud muudatused, mis püüaks osaliselt kompenseerida ladestamise järsu vähenemisega seotud laekumise vähenemise, sh nii, et tagasisuunatav summa motiveeriks selgemalt liigitikogumist

Kokkuvõte

Korraldatud jäätmeveo (KOJV) ära kaotamist ei ole kavas - kuigi sellise ettepaneku on teinud Jäätmekäitlejate Liit korduvalt....

KOJV rakendamine ei ole ajaliselt toimunud algselt kavandatud viisil, on esinenud vaidluste jms küsimustes ka muid tõsiseid probleeme

Siiski on rakendamine olnud tervikuna algseid eesmärke toetav (jäätmevaldajate täielikum liitmine kogumissüsteemiga, liigitikogumise toetamine – madalamad hinnad on tulnud 'peale selle')

KOVde koostöös tõhustamine on ka KOJV osas edu alus

Täna tähelepanu eest!

Küsimused?

peeter.eek@envir.ee

KESKKONNAMINISTEERIUM